

"Ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi!"

2011

vasaris

VARPAS

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Paminklas „ŽINIA“ Lietuvos valstybės atkūrimo dvidešimtmečiui

Sveikiname

Juozą Kundrotą
90-mečio proga

Balį Gajauską
85-mečio proga

Rimantą Antaną
Baltakį
70-mečio proga

Rimantą Matulį
70-mečio proga

Bronę Balčikonienę
65-mečio proga

Martiną
Bikulčienę
65-mečio proga

Paminklas „Žinia“ – atsakas į pranašiškas įžvalgas

Tikėjimo reikšmę ir galią skelbia Bažnyčia, liudija ir mokslininkai bei ilgaamžė žmonijos patirtis.

Amžių patirtis liudija, kad ne visas pranašystes nuneša blaivus vėjas, daugelis pranašysčių išsipildo. Todėl tikėjimas kai kuriomis pranašystėmis turi pagrindą. Kita vertus, pats tikėjimas į pranašystę veda į jos išsipildymą, nes per tikėjimu užprogramuotą pasąmonę ir skatinamas pranašystės išsipildymas. Jei tauta, grupė ar atskiri asmenys turi kilnius siekius, juos puoselėja, dėl jų kovoja ir giliai tiki į jų išsipildymą, tie siekiai ateityje dažnai tampa realiu pavidalu.

Žinomos ir pranašystėms prilygstančios mistinės įžvalgos, kurios, kai būna liudijimais patvirtintos, laikui bėgant, pasirodo esą pranašiškais ženklais. Tokių pranašiškų ženklų būta mūsų laikais. Skaitytojui iš žiniasklaidos yra žinomos mūsų diplomato Oskaro Milašiaus pranašystė, išsakyta diplomatui Petru Klimui.

Sykį pastebėjęs, kad diplomatas Petras Klimas šypsosi ir jo pranašystėmis netiki, O. Milašius perspėjo:

– Tamsta, per daug neabejok. Mano žodžių prasmę giliau ir tinkamiau suprasi, kai pereisi dešimtis kalėjimų.

– Būrimais, pranašystėmis nelabai tikiu, – atkirto P. Klimas. – Bet už ką man tektų tokia bausmė?

– Sužinosi vėliau.

Ši pranašystė išsipildė su kaupu: P. Klimas karo ir pokario metais perėjo vokiečių ir sovietų lagerių pragarą.

Pasaulį gali pakeisti vienas lietuvis

Čikagoje 1958 m. išleistoje Juozo Prunskio knygoje *Mano pasaulėžiūra – kultūrininkų pasisakymų rinkinys* yra rašytojo, visuomenės veikėjo, diplomato Petro Babicko pasisakymas apie jo pasaulėžiūrą. Greta kitų

Vytautas Landsbergis prie Kovo 11-osios obelisko 2000 m.
Šarlotenburgo parke, Berlyne

rašytojo pažiūrų, jis, pasisakydamas tautiniu klausimu, parašė:

„Kiek yra lietuvių visame pasauly? – paklausė neseiniai manęs vienas intelektualas. „Keturi-penki milijonai“, – atsakiau. „Hm... Jie nieko negalės padaryti, per mažai...“ Atsakiau jam iškilmingai: „Taip, keli milijonai lietuvių, žinoma, nieko negali pakeisti pasauly, palyginus su šimtais milijonų kitų tautų, tačiau **pasaulį gali pakeisti vienas lietuvis**“. Galbūt nepatikėjo jis, tačiau aš tikiu, nes šiais visuotinio subiznėjimo laikais, kada perkamos ir pardudamos tautos ir valstybės, lietuvių motina, šelpdama vokiečių belaisvį ar nuo budelių besislapstantį ir kenčiantį Dievo sūnų, parodė, kad ji yra aukštesnė už dangoraižius, sprausminius lėktuvus bei vandenilio bombas. Lietuvė motina – lietuvių tauta. Vaidila, lietuvis, prie ratelio mokanti savo vaiką skaityti, knygnešys bei pasaulio lietuvių talka – tai keturi pagrindiniai stulpai, kuriais turi remtis mūsų tautos ateities gyvenimas ir kova.

Tarsi netyčia išsprūdęs P. Babicko pasakymas *pasaulį gali pakeisti vienas lietuvis*, iš tikrųjų tapo išsipildžiusia pranašyste; pirmasis Sąjūdį vedęs į Kovo 11-ąją, pirmasis atkurtos Lietuvos valstybės vadovas buvo **vienas lietuvis**, o Lietuvos **Kovo 11-oji** lėmė SSRS griūtį bei pasaulio esmingą pasikeitimą.

Dienai, kuri galbūt bus svarbi pasaulio istorijai

Berlyno Šarlotenburgo (Charlottenburg) parke ant obelisko iškalta data „**11 KOVO**“. Ši obeliską 1979 metais pastatė bosnis skulptorius Braco Dimitrijevičius, dedikavęs paminklą „**dienai, kuri galbūt bus svarbi pasaulio istorijai**“. Ta Lietuvai ir pasaulio istorijai svarbi diena atėjo po dešimtmečio, būtent kovo 11 d. Kas tai? Menininko nuojauta ar pranašiška įžvalga?.. Kas buvo ta diena iki Nepriklausomybės paskelbimo Lietuvai?

– Galime tarti, kad tai ir buvo lietuvių tautos sąmonėje įrašytas kodas – pranašišku įžvalgų išsipil-

dymo diena, kuri pasiekė mums tolimą bosnį ir pažadino jo kūrybinę galią, kad datą iškaltų obeliske.

Atsakas

Šviesios atminties skulptorius Kęstutis Juozapas Patamsis, kurdamas Nepriklausomybės atkūrimo simbolinę skulptūrinę kompoziciją „Žinia“, gal ir neįtarė, kad ji, atėjus Lietuvos valstybės nepriklausomybės dvidešimtmečiui, Lietuvos Vyriausybės ir Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos rūpesčiu stovės greta Nepriklausomybės aikštės, kad joje bus įrašyta **Kovo 11**. Bet ir neturėtume neigti, kad kūrybinėmis galiomis autorius rengė paminklą – atsaką į Petro Babicko ir Braco Dimitrijevičiaus tarsi mistines įžvalgas.

Svarbi žinia Lietuvai ir pasauliui įsikūnijo paminklo pavidalu, įsiamžino.

Algimantas Zolubas

Piliečiai! Valstybės vadovai ir garbingi svečiai!

Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo Pirmininko, Nepriklausomybės Akto signataro, Europos Parlamento nario Vytauto Landsbergio kalba, pasakyta iškilmingame Sausio 13-osios 20-ųjų metinių minėjime „Mūsų už Tautų laisvę“ Seime 2011 m. sausio 13 d.

Pažvelkime į tai, kas šiandien mūsų mintyse ir lūpose, su kuo Lietuva susidūrė prieš 20 metų. Pažvelkime į tuos dalykus pirmiausiai Lietuvos ir lietuviškuoju požiūriu. Tai ir pamatinis dorovinis požiūris, o varžėsi, kirtosi kilnūs ir bjaurūs, garbingi ir visai negarbingi, žemi dalykai. Matykime visą tiesą.

Tą naktį Tėvynė turėjo būti išduota.

Nestigo pabūgusių ir norinčių gelbėtis pavieniui.

Buvo besiviliančių, kad užpuolikas jų pasigailės ir dar paskirs iš naujo užkariautos provincijos valdytojais.

Buvo tiesiog nekenčiančių laisvos Lietuvos, kurie jau džiaugėsi, kad štai grįžta svetimoji diktatūra – blogio karalystė, žmonijos ateitis.

Bet buvo kur kas daugiau nenorinčių, kad blogio karalystė grįžtų. Jie norėjo būti laisvi ir eiti už laisvę kartu, nedvejodami ryžosi pasipriešinti ir vėl tapo tauta.

Tai 90 procentų atėjusių netrukus balsuoti plebiscite, kad Lietuva būtų nepriklausoma demokratinė respublika.

O dar prieš tai – Sausio 13-ąją – tūkstančiai drąsuolių, kurie savo širdis pastatė prieš tankus. Ir tėvynė tą naktį nebuvo išduota. Jos piliečiai, dar neturėję naujų pasų, nebent kuklų garbingą piliečio pažymėjimą, nešėsi pilietybę širdyse. Svetimieji – tokie svetimi pažiūromis į gyvenimą, į garbę – kad

vėl mus valdytų? Ne!

Kad valdytų grobikai? Smurtininkai? – Ne!

Kad liktų Lietuva paklupdyta ir dar sykį pažeminta? – Ne!

Kad vėl giedotų liaupses prievartos fanatikams, Rytų satrapams? – Ne! Ir nelietuviai stojo greta lietuvių.

Tūkstančių atsakymas: ne! – buvo vienintelis ir didysis tos nakties įvykis. Agresija, parašiutininkų ir „Alfos“ kilerių invazija, teroras ir beginklių žudynės neturi būti vadinami „įvykiais“, nebent kas ta žodelio daugiskaita norėtų slėpti ką tik išvardytus karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui. Ką jūs norite slėpti, Rytų - Vakarų ponai, kai lyg susidrovėję kalbate apie „įvykius“, užuot įvardiję nusikaltimą ir nusikaltėlius? Ką nejučiomis dangstote? Vienintelis įvykis vertas to žodžio, nes pranoko vietos ir laiko reikšmę, buvo beginklių žmonių apsisprendimas mirties aki-vaizdoje: ne, aš neleidžiu! Mes nesutinkame!

Jų reikia kasdien. Supraskime, kad blogis neišnyko nei anoks, nei kitoks, jis ir toliau eina užkariauti žemių tankais ir bankais, informacijos nuodais, godumo ir parsidavimo epidemijomis. Jis eina užkariauti sąmonės, pavergti protą, nes po to – viskas jau niekai. Todėl brėžiamos neva naujų frontų linijos, bet mums tai išmėginimai vis tuo pačiu klausimu: ar šiuokart nebus tėvynė išduota? Ar neišduosi savęs, blaškomas

Lietuvos žmogau? Juk taip lengva žengti kad ir į abejingumo bedugnę: man vis tiek. Lengva mėgautis patarėjų filosofų balsais: elkis, kaip naudinga. Jei elgiesi teisingai, liksi menkystų ir fariziejų „nesuprastas“, o dar blogiau – nepakenčiamas. Anieji anų pakurstytieji stiklinėmis akimis gali atėję net užmušti, taip juk buvo. Tad koks mūsų atsakymas šiandien, rytoj? Kas mes?

Tada mūsų broliai ir sesuo nuėjo mirti iš meilės.

O kiek šiandien mūsų širdyse bėra meilės pasirinktam žmogui ir kiekvienam artimui, tėvams ir ateinančiam vaikui, dangaus dovanotai Tėvynei, Didžiajai ir kasdienei tiesai, kuri vis tebėra mūsų meldžiama dvasios duona kasdieninė? Tiesiai ir skaudžiai pasakė apaštalas, nelyginant skalpeliu žmonijos ligą atvėrė: jei meilės neturėčiau, būčiau niekas.

Girdėkim po dviejų tūkstančių metų tą pamoką, kuri yra ir Sausio 13-osios pamoka. Jei nebūtume turėję meilės Tėvynei, tiesai, greta stovinčiam artimui, šiandien būtume niekas.

Taigi Lietuva ir Lietuvos valstybė prieš 20 metų.

Tą naktį, kai pajudėjo tankai, tautos atstovų pirminkas pašaukė: visi renkamės į Aukščiausiąją Tarybą! Nė minties nebuvo, kad atstovai gali neatsiliepti, išsilakstyti po kaimus ar lįsti „Draugystės“ viešbuty po lova. Tačiau – jei būtų taip atsitikę, jei susirinktų vos keliolika? Neatsitiko, susirinko didelė dauguma pasirašiusių Kovo 11-osios aktą prisiimti tikrųjų signatarų atsakomybės, ir Tėvynė nebuvo išduota. Visi šioje posėdžių salėje gavo nuodėmių atleidimą, nes prie bokšto jau krito beginkliai gynėjai. Kas palūžo iš siaubo ir pasitraukė iš valstybės posto, atėjo kitą dieną pelenais galvą barstydamas, šnekėdamas be ryšio, ir jam buvo atleista. Kas pragmatiškai prasislapstė per naktį ir atėjo pasidairyti vėliau, pats žino ir nešiojasi savo kaltę.

O Vyriausybėje paryčiais atsirado politinė asmenybė, agituojanči sukilti prieš budintį ir kovojantį parlamentą, be jokios Konstitucijos pasiskirti vykdomosios valdžios galvą ir imtis alternatyvaus vadovavimo valstybei, bendrauti su agresoriumi. Teisingumo ministras pasakė: ponai, jūsų vieta parlamente. Miškų ūkio ministras pasakė: aš nedirbsiu su tais, kurie žudo žmones. Niekas ten buvusių nepalaikė tokio vidinio valdžios suardymo idėjų. Ir Tėvynė nebuvo išduota.

Lietuva neišdavė tą naktį savęs ir neišdavė tautų solidarumo. Tiek daug aplink žiūrėjo į mus, rėmė mus ir meldėsi, kad atsilaikytume.

Buvo sekmadienis. Jonas Paulius Antrasis Šventojo Petro aikštėje Romoje pertraukė pamaldas pamatęs žmonių jūroje lietuvius – turbūt mūsų trispalves – ir kreipėsi į juos tardamas: kenčiu ir meldžiuosi kartu su Jumis, už Jūsų tėvynę.

Iš Rusijos, iš Lenkijos, kitų komunizmo iškankintų šalių vyko parlamentarai į Vilnių. Mintis buvo papra-

sta ir skaidri: jei agresija tęsis ir kitąnakt puls parlamentą, sutiksime likimą kartu. Solidarumas buvo didis žodis, virstas kūnu. Aš jau nekalbu apie Lietuvos ir pasaulio žurnalistus, kurie gynė Lietuvą ir teisingumą informacijos ginklu pačioje fronto linijoje, apie gydytojus, kuriems buvo akivaizdu, kad vyksta karas, ir jie gelbsti mirštančius bei sužeistuosius fronto, karo lauko sąlygomis.

Sausio 13-osios mūšyje už tautų laisvę buvo apginta mūsų Kovo 11-oji kaip atgimusi Lietuvos valstybė ir apginta visuotinė laisvės idėja. Neužsitrenkė durys kitiems besivaduojantiems iš sovietų komunistų ir kagėbistų diktatūros. Tai buvo reikšminga, nes lėmė ir Europos ateitį. Lietuvai tada kapituliavus ir žlugus, Europos žemėlapis šiandien atrodytų kitaip.

Nesunku įsivaizduoti arba iš naujo prisiminti 1989-ųjų politinę geografiją su didžiule raudona dėme nuo Japonų jūros iki Baltijos, dar ir su vėliausiaja Karaliaučiaus krašto aneksija. Europa ligi šiol nėra suvokusi, kokį smūgį Berlyno siena gavo iš Rytų, kai Baltijos šalių atstovų ir rusų demokratų pastangomis tą metų vasarą ir pabaigoje SSRS liaudies deputatų suvažiavimas svarstė, pasmerkė ir denonsavo Molotovo ir Ribbentropo pasirašytą Stalino-Hitlerio paktą pradėti karą... Jei po metų Sausio 13-ąją būtume palūžę, žemėlapiuose tebeplytėtų tas raudonumas, padalytai Europai gal džiaugiantis ir švenčiant kaip užpernai ir pernai, kad štai už dėmės ribų susivienijo Vokietija, kad Lenkija ir kitos Vidurio Europos šalys – nebe komunistinės, jos net Europos Sąjungoj, beje, ir ko daugiau bereikia? – Pabaltijiečiai, irgi norėjo, taip; jie turėjo teisų, taip, tačiau ką padarysi... Na, bent jų raudonumas užbrūkšniuotas truputį skirtingai – su didesne autonomija nuo Rusijos, tad pasidžiaukim, tikrieji europiečiai, vertingesnieji, kad ir Sovietija išsaugota, ir šis tas joje vis dėlto geriau.

Štai vaizdelis, kurio „perestroikinių“ galimybių niekas nebūtų paneigęs; tačiau Lietuva paneigė, nedidelė Lietuva to neleido! Mes neleidome būtent lemtingąją Sausio 13-ąją, kad laimėtų anaip suplanuota potsdaminė-gorbačiovinė istorijos versija ir slinktis. O jau rugsėjo mėnesį kartu su Latvija ir Estija grįžome į laisvųjų tautų šeimą Suvienytųjų Tautų Organizacijoje; tariamoji Sovietų Sąjunga sumažėjo iki tariamų dvylikos narių, jei ne mažiau, nes ir Gruzija skelbė nepriklausomybę. Procesas, prasidėjęs Lietuvoje, ėjo nesulaikomai. Galų gale, 1991 metų pabaigoje, anuometinė demokratinė Rusija kartu su Ukraina ir Baltarusija pastatė tašką tebesigaliojančiai komunizmo imperijai, paskutinei Europoje, ir net...senosios carinės Rusijos amžių kolonializmui. Ukraina bus valstybė, Baltarusija bus valstybė! Be abejo, Lietuvoje pritarėme tam ir sveikinome, tuoj pasirašėme su nepriklausoma Baltarusija draugystės ir bendradarbiavimo sutartį.

Pokolonijiniai laikotarpiai visuomet sudėtingi,

tad ir šis dar atneš kančių ne vien Gruzijai. Kaip ten bebūtų, geopolitinės permainos prieš 20 metų atėjo į Rytų Europą su visu Kaukazu ir palietė Vidurinę Aziją. Rytų Europa nūnai yra Europos Sąjungos pripažinta kaimynė, ji įvairi ir ieško savo kelių, žemėlapy užbrūkšniuota jau ne visai raudonai. Ji gali tapti demokratinė ir bendradarbiaujanti. Nors didžiausioji Rytų Europos valstybė oficialiai dar atmeta demokratiją – „tai ne mums!“ – nors prezidentus ten renka tik vienas arba du rinkėjai, ši padėtis nesitęs amžinai.

Mes galim! – pasakys tautos. O nepamirštą antistagnacinį, tai yra, pažangos impulsą paskutinei besijungiančio kontinento pastangai bus davę Sausio 13-osios Lietuva ir Rusijos demokratai.

Malonu juos čia šiandien pasveikinti. Svarbu tiesti ranką ir tiems, kurie kalėjimuose vis dar baudžiami už nepataikavimą diktatoriams. Lietuvoje turėjom tikrą didžiųjų reformų parlamentą ir laisvę mylinčią, Sąjūdžio subrandintą tautą, todėl Dievas padėjo.

Ačiū jums.

Iš tolstančios praeities

Danguolė Žemaitienė

Artėjant Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos (LLKS) septyniadešimtmečiui, dažnai prisimenu šios organizacijos istoriją. Vartau enciklopedijas ir knygas, kur aprašoma LLKS veikla.

Esu beveik vienmetė su minėta organizacija. Kai LLKS įsisteigė 1940-12-26, man buvo penkeri.

Vėl ir vėl skaitau Igno Šeiniaus (Jurkūno) „Raudonąjį tvaną“. Tai memuarinės prozos kūrinys, autorius į įvykius žvelgia pro asmeninių išpūdžių prizmę. Tačiau niekas taip ryškiai nėra aprašęs, kaip 1940 metais „geležinė dangtis virš Lietuvos hermetiškai užvožiamą“ ir kaip prasideda melu, prievarta, represijomis, deportacijomis pagrįsta sovietinė okupacija.

Nuo 1939-ųjų mano atmintin įsirėžė raudonųjų rusų bolševikų įsiviešpatavimo vaizdai: aptriušę kariniai sunkvežimiai gatvėse, suvargę kareiviai su ilgais šautuvais. Jau tada sugebėjau juos palyginti su mūsiškiais, nepriklausomos Lietuvos kariais ir policininkais, visada tvarkingais ir pasitempusiais.

Lietuvai atgavus Vilnių, mano tėvas Juozas Grušys, valstybės saugumo departamento darbuotojas, buvo perkeltas iš Kauno organizuoti ten VSD ypatingąjį skyrių. Tačiau po 1940-aisiais SSRS įvykdytos okupacijos, Lietuvos VSD buvo panaikintas, šeimininkauti pradėjo sovietinis NKVD. Tėvas įsidarbino elektrinės statyboje buhalteriu. Jau tada Mykolas Naujokaitis įtraukė jį į Lietuvos Aktyvistų Fronto (LAF) veiklą. Tėtei grėsė suėmimas, todėl jis slapstėsi universiteto sargo Juočiūno namuose, nakvodavo universiteto palėpėje. Dienomis su juo susitikdavome kur nors mieste. Atsimenu, kaip 1941-ųjų pavasarį su mama tėčio laukdavome aikštėje ant suoliuko, o už nugarų kvepėjo žydinčios alyvos...

1941m. birželio 21d. tėtė su manimi atvažiavo į Kauną ir jau kitos dienos rytą dalyvavo sukilime. Kelias dienas vykdė LAF štabo, įsikūrusio Aukštaičių gatvėje, užduotis.

Karo metu gyvenome Kaune, Parodos gatvėje (dabar namo Nr.15). Šio namo pirmajame aukšte gyveno LLKS nariai Br. Budginas, Z. Zubrys, Jomantas, J.

Mildažis. Tėtė pasinėrė į rezistencinę veiklą. Apie tai aprašyta jo knygoje „Laukti nebuvo kada“.

Buvau patriotiškai auklėjama. Mano tuometiniu supratimu rusų kariuomenė buvo okupantai, o vokiečiai – atėjūnai. Jau žinojau ir supratau, kas yra paslaptys, kurių negalima pasakoti niekam, niekur ir niekada. Paslaptys buvo tai, kad į mūsų butą vyrai atnešdavo slaptus spaudinius. Tėtis, mama ir aš (7-8 metų mokinė) tuos leidinėlius skaičiuodavome, dėliodavome į mažesnius pakelius. Atsimenu, kaip džiaugiausi vasario 16-osios šventiniais laikraščiais „Laisvės kovotojas“. Jie buvo atspausdinti auksinėmis ir sidabrinėmis raidėmis, su trispalve vėliava įstrižai puslapiu.

Ypatinga paslaptis buvo ta, kad spintoje už drabužių kartais buvo sudėti šautuvai. Sandėliuko stoge ir po mano didžiojo baltojo triušio narvu buvo slepiami mažesni ginklai.

Tuščiuose Parodos aikštės paviljonuose mes, vaikai žaisdavome ir ruošdavome vaidinimus. Ten užtikome daug didelio formato lakštų, vaizduojančių Lietuvos herbą – Vytį. Visus juos susirinkau į glėbį, parnešiau namo ir pasakiau mamai, kad atiduotų laisvės kovotojams.

Mudvi su mama labai rūpindavomės, kai tėtė su Br. Budginu išveždavo pagrindinę spaudą į Žemaitiją ir ilgai negriždavo.

Po to, kai gestapas areštavo pirmojo aukšto gyventojus – LLKS narius Zigmą, Jonelį ir Bronių, tėtė pradėjo slapstytis. Frontui artinantis, dėdė mūsų šeimą išsivežė į kaimą. Tėtė toliau slapstėsi, dabar jau nuo rusų okupantų.

1944 metų gruodį tėvas buvo areštuotas, po kelių mėnesių suėmė ir mamą. Jų abiejų bylose nurodyta, kad teisiami už partizanų laikraštį „Tėvynė“ ir už tai, kad „vokiečių okupacijos metu gaudavo ir platindavo antitarybinį laikraštį „Laisvės kovotojas““. Taigi NKVD žinojo, kad Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga prieš Nr.1 laikė bolševikus, o prieš Nr.2 – vokiečius. Tėtė nuteisė 20 metų katorgos, mamą – 6 metus. Likome dvi našlaitės: aš – devynerių, sesutė Audronė

– vienerių. Tuomet supratau – todėl, kad tėvai mylėjo Tėvynę ir dėl jos laisvės kovojo.

Mane ugdė tėvų laišakai iš katorgos ir tremties. Paaučiusi pati rašydavau laiškus išvežtiems tėvų bičiuliams, siūsdavau knygas, žodynus.

Kai 1954-aisiais mama grįžo iš Sibiro, abi aplankėme tėtį Vorkutoje. Jis buvo atskirtas nuo draugų iš 1-osios kapitalinės šachtos dėl įtarimų streikų organizavimu. Kiti aktyviausi kaliniai buvo išvežti į lagerį Nr.62, ten jie subūrė LLKS grupelę ir leido laikraštėlį „Varpas“. Vėliau pažinau laikraščelio redaktorių P. Veverskį, perrašinėtoją K. Pocių, bendradarbius P. Lapinską, E. Laugalį ir kt. Šio apsilankymo metu Vytautas Svilas man suorganizavo labai rizikingą, netgi avantiūristišką susitikimą su lietuviais kaliniams po

žeme, 1-osios kapitalinės anglies šachtos mediciniame punkte. Gal todėl man labai artimos ir suprantamos Edvardo Buroko knygos „Pūtėme prieš vėją“ (trys tomai).

Džiaugiuosi, kad nors kai kurie LLKS nariai sulaukė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo. Švenčiant LLKS 60-metį, net sunkiai sirgdamas, mano tėvas Juozas Grušys išleido didžiulę 474 puslapių knygą „Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga 1940–2000“. Joje pakartotinai atspausdinti leidiniai – Algirdo Vokiečiai „Laisvės besiekiant“ ir paties J. Grušio „Laukti nebuvo kada“. Sutinkant LLKS 70-metį, prisiminimai apie Lietuvos laisvės kovotojų žygius kelia pasididžiavimą, norisi ir vaikaičius ugdyti Tėvynės laisvę branginančiais patriotais.

Boleslovas Aniulis

Testamentas

Sūnau, Tau aš rašau šį mano testamentą
Širdies krauju.

Tėvynė mūsų pavergta, terorizuojama, paniekinta,
Esi įkalintas joje ir Tu.

Mama ir aš Tave, sūnau, auginome
Geru ir doru sūnumi.
Tad būki nelaimingos, pavergtos Tėvynės
Jai ištikimu širdimi.

Daug tų, kurie gimtos šalies išsižadėjo
Dėl siūlomos naudos.
Tau prisakau: netapk jų pasekėju
Niekados.

Tėvynės laisvės iškovojo dalyviu tapti
Dalia neleido, palieku Tau, ko netekau.
Drauge su tais, kas valios neprarado
Kovot prašau.

Tegul tad Lietuvos Tėvynės vardas šventas
Bus Vavyje.
Lai mano šis eiliuotas testamentas
Įkvėps Tave.

Tikiu, Lietuvoje mane Tu pavaduosi
Tvirta valia.
Vėl laisvę Lietuvai Tu iškovosi
Kova šventa.

Išeisiu aš žinodamas, įvykdysiu troškimą,
Kad Lietuva po negandų, kančių ir netekimų
Taptų laisva,
Sulauktų tikro atgimimo.

*Tėvas Boleslovas
Aniulis*

*Sūnus Romanas Aniulis,
LLKS narys*

Irena Janina Vaičekauskaitė

Meilės Žvaigždei nušvitus

Lauktos Kūčios. Sninga! Sninga!
Baltos paukštės vien ore.
Šią minutę palaimingą,
Kad pavirsčiau aš paukšte!
Tai lekiočiau! Tai skraidyčiau!
Džiaugsmo lašą nors mažytį,
Švelnų, žydrą kaip daina,
Laimės graudulio pilna,
Nuskraidinčiau pas Tave.
Kad pavirsčiau aš paukšte.

Ant širdies švelniai nutūpus,
Dieviškų garsų tvane
Snaigė – paukštė supas, supas.
Tyliai kalbina mane.
Ką man šnabžda, kas atspės!
Link Betliejaus, link Žvaigždės
Snaigių ir minčių girlianda
Šventą naktį skrenda, skrenda.
Džiaugsmas, Laimė širdyje! –
Paukštė kalbina mane.

Tolimoj Betliejaus kūtėj
Guli Jėzus edžiose.
Piemėnys nustebe klūpo.
Gyvulėliai irgi čia.
Vis daugiau vargdienių renkas.
Veda juos šviesi Žvaigždė.
Giesmės ir varpai girdėt.
Džiaugsmo – liūdesio pilna,
Klūpo čia ir Lietuva...

Ona Jurgelienė, LLKS narė, buvusi tremtinė

Sugrįžkite!..

Prauskitės ašarom tartum rasa,
Graudžiai verkit po Antakalnio kryžiais,
Lietuva ir šiandien dar suvargus, basa,
Bet iš skurdo išbrist pasiryžus.

Laivais, traukiniais ir lėktuvais
Skubat, bėgat ieškot pinigų...
Jūs užmiršot, kad guli čia žuvę
Už tai, kas jiems buvo brangu.

Čia jų žemė, jų miestas, jų bokštas,
Su daina prieš tankus stovėjo,
O priešas, drąsos jų priblokštas,
Visų iššudyt negalėjo.

Mūsų žemė daug kartų kraujavo,
Daug kartų ją ašarom plovėm,
Kad turėtume duonos lig valiai,
Mes svetimo turto nekrovėm!

Sugrįžkite arti ir sėti,
Sugrįžkit į gimtąją šalį,
Į ateitį turim tikėti, –
Be vilties mes gyventi negalim.

Ona Jurgelienė

Padėka

*Valstybės institucijų bei visuomeninių
organizacijų vadovams ir atstovams
nuoširdžiai dėkojame už parodytą ypatingą
dėmesį Lietuvos laisvės kovotojų sąjungai
jos 70-mečio jubiliejaus proga, už aukštą jos
veiklos vertinimą, už sveikinimus ir pagarbą,
dėkojame meno
kolektyvams ir Vilniaus igulos karininkų
ramovei už suteiktas palankias sąlygas
minėjimo renginiui.*

*LLKS valdybos pirmininkas
Jonas Burokas*

Piliečių ar oligarchų Lietuva?

Seimo narys dr.

Arvydas Anušauskas

Prezidentės Dalios Grybauskaitės interviu pasakyti žodžiai, kuo Lietuva tampa, sukėlė tikrą audrą politikos apžvalgininkų ir politikų sluoksniuose. Kadangi cituojami tik iš konteksto išplėsti žodžiai, leisiu sau pacituoti visą pastraipą: „Tampame oligarchų ir nusikalstamo pasaulio valdoma valstybe. Juk jei kokį milijoną kas nugvelbia iš avialinijų, tai visai valstybei nuostolis – milijardai: vyksta grandininė reakcija: nesiplėtoja turizmas, neatvažiuoja žmonės, kurie galėtų apsisistoti mūsų viešbučiuose, pirkti mūsų prekes ir t.t. Nesitikėjau, kad Lietuvoje tokio masto korupcija, o prie smulkios korupcijos žmonių mentalitetas taip pripratęs, kad ją tiesiog toleruoja“. Kodėl visi taip sujudo lyg egzistuojančios problemos konstatavimas prasilenktų su realybe?

Lietuviškos oligarchijos bruožai

Apžvaldininkas Andrius Navickas dar prieš penkerius metus apibūdino lietuvišką oligarchiją: „Vienas iš didžiausių oligarchijos nepatogumų – daugumos eilinių piliečių gyvenimas tampa pernelyg priklaus-

somas nuo kelių ponų ar ponių įnorių bei interesų. Šie ponai ne tik dalijasi didžiulius pinigus, siekia sau palankių įstatymų, bet ir bando kontroliuoti visuomenės nuotaikas, negailėdami investicijų į žinias-klaidą“. 2006 metais Prezidentas Valdas Adamkus savo metiniame pranešime taip pat buvo išpėjęs apie oligarchijos grėsmę. Politologas Vladimiras Laučius prieš trejetą metų pasakė, kad oligarchijos bruožas yra tas, kad „didžiąja“ politika kryptingai užsiima ir valstybę valdo arba siekia valdyti turtingi žmonės, paprastai ateinantys iš verslo pasaulio ir tampantys aukštais valstybinės valdžios pareigūnais ar politinių partijų lyderiais. Vėliau dar patikslino, kad „lietuviško oligarchijos supratimo klaida yra ta, kad oligarchais mūsųose kažkodėl vadinami didžiojo verslo atstovai, o ne politikai ir politinė santvarka“.

Ir štai vos prieš mėnesį vienas visuomeninio judėjimo dalyvis jau parašė: „Pažangos pagrindinis stabdis – tai Lietuvoje išsigalėjusi oligarchinė santvarka“ ir iškart pasiūlė receptą: „ateis toks laikas, kai piliečiams ir sąžiningiems teisėsaugos pareigūnams reikės imtis formaliai neteisėtų, bet teisingų priemonių – patiems griežtai susidoroti su nusikaltėliais“. Tam tereikia sugriauti teisinę sistemą. Nei daugiau, nei mažiau. Bet pamiršo tik viena, kad oligarchija gims-

ta kaip tik tada, kai rinkėjai geidžia turtingų žmonių valdžioje (nesunku prisiminti įtaką rinkėjams dariusias spekuliacijas dėl turtingų žmonių „mokėjimo“ tvarkyti reikalus). Šioje vietoje negalėčiau nepritariu jau senokai išsakytai D. Kuolio nuomonei, kad „itin silpna demokratinė tradicija ir dar silpnesnis pasitikėjimas ja – prielaida rasti oligarchijai Lietuvoje. (...) Lietuviams viešoji erdvė nerūpi, ji užleidžiama kitoms vertybėms, atsiranda pakantumas antideokratinėms tendencijoms. Iš čia ir kyla valdžios pilietinės kontrolės stygius“. Ir noras pilietinę kontrolę pakeisti kažkokiu surogatu, kuris tariamai griautų oligarchiją, nors realiai ją sustiprintų.

Taigi pradėjus nuo suvokimo, kad nedidelė asmenų grupė daro esminę įtaką politinių sprendimų priėmimui, apeidami demokratines institucijas, dabar oligarchijos suvokimas viešojoje erdvėje išsivystė iki grupės, turinčios ekonominę galią (monopolinę), įtakojančios neskaidrių sandėrių sudarymą (ir įteisinimą) ignoruojant piliečių ar net valstybės nacionalinio saugumo interesus. Jų atstovai arba tiesiogiai eina į politiką, arba panaudoja turimą įtaką politikams ar pareigūnams bei žiniasklaidai, kuri tam iš esmės nesipriešina (nebūtinai ją valdant, bet ir perkant galimybes skelbti ar nutylėti tam tikrą informaciją). Verslas, neapsikentęs tarpininkų, gali eiti tiesiai prie tikslo, sujungdamas politinę galią ir kapitalą. Jau dabar atvirai skelbiama, kad verslininkai pasiryžę eiti į politiką ir kuria savo judėjimus savivaldos rinkimams.

Politinė valia prieš oligarchinius santykius

Prezidentė apie oligarchiją pasisakė ne pirmą kartą. Prieš dvejus metus Prezidentė D. Grybauskaitė pasakė, kad Lietuva, kaip ir daugelis Rytų Europos regiono šalių, skubėjo atlikti svarbiausias reformas, tačiau tuo pačiu pasuko šiek tiek kita linkme – „į daugelio ekonomikos sričių monopolizavimą ir netgi dalinį oligarchizavimą. (...) Monopolija ir oligarchija reiškia, kad nedidelė verslo grupė su nedidele korumpuotų politikų grupe gali eksploatuoti visą visuomenę, ir tada atskirtis dar labiau didėja“. „Pradėkime nuo LEO LT. Tai bus geriausias politinis pavyzdys visiems žmonėms ir politikams apie tai, kaip gebėti ištaisyti savo klaidas, kurios buvo padarytos sąmoningai arba ne“, - kalbėjo Prezidentė. Buvo aišku, kad monopolijų peržiūros procesui pradėti reikia labai didelės politinės valios, mat „tokios monopoli-

jos atsiranda politinės korupcijos keliu“. Tai buvo pasakyta prieš dvejus metus.

Kas jau padaryta naujos valdžios pastangomis per dvejus metus? Savo laiku parlamentiniam tyrimui atskleidus, kad VSD vadovams galėjo turėti įtakos kai kurios verslo grupuotės, siekusios išitvirtinti energetikos sektoriuje arba išlaikyti savo „tarpininkavimo“ galimybes, po ilgos ir permainingos kovos jau Prezidentė D. Grybauskaitė nušalino buvusius vadovus. Praeitais metais, pertvarkius struktūrą ir informacijos rinkimo bei teikimo schemas, pasibaigė ir VSD kišimosi į politinius procesus laikotarpis, kurio metu buvo slopinama politinė valia būtinoms permainoms ir monopolijų ribojimui. Buvę ryškiausi oligarchinio poveikio priimamiems sprendimams pavyzdžiai – Vakarų skirstomųjų tinklų privatizavimas (vėliau leidęs apyvartines lėšas paversti dividendais) bei energetikos sektorių monopolizavusio „Leo. LT“ projektas, išnykęs iš Lietuvos energetinės padangės. Valstybė susigrąžino Vakarų skirstomuosius tinklus, kurių privatizavimas nesukūrė konkurencijos ir vartotojui nedavė jokio pasirinkimo. Dabar sukurta elektros energijos birža, kuri riboja galimybes naudotis išskirtine padėtimi elektros energijos tiekimo rinkoje (tai liudija, kad patys blogiausi scenarijai tautai po Ignalinos AE uždarymo – elektros kaina nuo 80 centų iki 1 lito – neišsipildė)... Galima paminėti ir kur kas nei anksčiau sėkmingesnę kovą su korupcija, nors tai tik pagrindas saikingam optimizmui, bet kol kas tikrai ne džiūgavimui. Pirmieji žingsniai tik rodo politinę valią. Tačiau ką daryti, kad oligarchiniai santykiai nestiprėtų ir neišsigalėtų? Stiprinti demonopolizavimą, skaidrumą, kovą su korupcija, ekonominiu „šešėliu“. Ir suvokti, kad tobulinti valstybės santvarką ir pačią valstybę paversti atitinkančia daugumos piliečių poreikius bei lūkesčius yra sunkus, ilgas ir, ko gero, nedėkingas darbas. Tai ne kavalerijos ataka, o sunkus ir lėtas pėstininkų puolimas palaipsniui užimant reikalingas pilietines pozicijas. Dideli pokyčiai prasideda nuo mažų darbų. Anot apžvalgininko Andriaus Navicko, „pergalė prieš oligarchiją prasideda nuo apsisprendimo nepaklusti jos diktuojamoms taisyklėms.“ Politikai, vertinantys savo garbę ir atsakomybę piliečiams, buvo ir yra atsparūs oligarchinėms vilionėms. Todėl galimas tapsmas oligarchų valdoma valstybe daugiau scenarijus, kurio pabaiga dar neparašyta.

PRIMINIMAS LLKS nariams, kurie dar nepristatė savo autobiografijų knygai „Laisvės kovotojai“, primename, kad jų negavę, talpinsime tik anketinius duomenis. Prašome nebedelsti. Sudarytojas *Edvardas Burokas*

LLKS žinios

Vasario sukaiktys

- Prieš **60 metų**, 1951 m. vasario 2 d., Šakių r. Endrikių k. apylinkėse žuvo Tauro apygardos vadas Viktoras Vitkauskas-Karijotas, Saidokas, Žalgirio rinktinės štabo Ūkio skyriaus viršininkas Pranas Bastys-Dūmas, šios rinktinės Vasario 16-osios tėvūnijos vadas Pranas

Rudmickas-Uosis, partizanai Vytautas Pažereckas-Mindaugas ir Jonas Račiukaitis-Jonas.

- Prieš **25 metus**, 1986 m. vasario 5 d., Lazdijų r. avarijoje neaiškiomis aplinkybėmis žuvo Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto steigėjas kun. Juozas Zdebskis.

- Prieš **60 metų**, 1951 m. iš vasario 10 d., Varnių r. Čepaičių k. žuvo Vakarų Lietuvos (Jūros) partizanų srities vadas Vaclovas Ivanauskas-Gintautas, Henrikas, jo adjutantas Šarkauskas, srities štabo Organizacinio skyriaus viršininkas Stasys Gedvilas-Bedalis ir kaimo gyventojas Petras Mušinskas.

- Prieš **65 metus**, 1946 m. vasario 18 d., Vilniuje sušaudytas vienas iš LLA organizatorių ir vadų Adolfas Eidimtas (palaikai ilsisi Tuskulėnuose).

- Prieš **25 metus**, 1986 m. vasario 19 d., mirė Jungtinės Kęstučio apygardos štabo Agitacijos ir propagandos skyriaus viršininkas, „Laisvės varpo“ redaktorius, nuo 1960 m. LLKS pirmininkas Petras Paulaitis-Aidas.

- Prieš **85 metus**, 1926 m. vasario 24 d., Vilkaviškio r. Gražiškių vls. Vygrelių k. gimė antisovietinio pasipriešinimo dalyvis, buvęs politinis kalins ir Kovo 11-osios Akto signataras Balys Gajauskas.

- Prieš **25 metus**, 1986 m. vasario mėn., Švenčionių r. Činčikų k. mirė ilgiausiai išsislapstęs Lietuvos partizanas Stasys Guiga-Tarzanas.

Vasario 8 d. prie Seimo vyko renginiai, skirti paminėti Parlamento gynybai 1991 metais nuo okupanto. Minint LLKS 70-metį šventųjų Jokūbo ir Pilypo bažnyčioje buvo laikomos šv. Mišios, prie Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos buvo atidengtas ir pašventintas Kovo 11-ajai skirtas paminklas „Žinia“. Paminklas pastatytas LLKS rūpesčiu valstybės lėšomis. Atidengiant ir šventinant paminklą gausiai dalyvavo LLKS suvažiavimo dalyviai. Šią skulptūrą autorius Juozapas Kęstutis Patamsis pavadino „Žinia“. Jauna graži moteris, išraiškingai į dangų iškeltose rankose laikanti lanką ir šaunanti strėlę, praneša pasauliui žinią apie atkurtą Lietuvos nepriklausomybę.

Tą dieną Lietuvos kariuomenės Vilniaus įgulos karininkų ramovėje vyko LLKS ataskaitinis-rinki-

Brolis Paulius ir mons. Alfonsas Svarinskas

minis susirinkimas bei renginys šios organizacijos 70-mečiui paminėti. Buvo išklaustytos LLKS valdybos pirmininko, revizijos komisijos ataskaitos bei įvyko naujų valdybos ir revizijos komisijos rinkimai, išklausti narių pasisakymai, pateikta ir priimta susirinkimo rezoliucija.

Po pertraukos vyko iškilmingas LLKS 70-mečio minėjimas, naujų narių priėmimas, Sąjungos veiklai nusipelnusių asmenų apdovanojimai, sveikinimai.

Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungą Jubiliejaus proga sveikino su gėlėmis, sveikinimo ir padėkos raštais, vertingomis knygomis ir albumais:

Seimo Pirmininkė Irena Degutienė, Seimo Pirmininkės pavaduotojas Česlovas Vytautas Stankevičius, Ministras Pirmininkas Andrius Kubilius, Krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė, Socialinės apsaugos ir darbo ministras Donatas Jankauskas, Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių bendrijos pirmininkas Jonas Puodžius ir valdybos pirmininkas Vytautas Žilius, Kauno miesto Sąjūdžio pirmininkas Raimondas Kaminskas, UAB „Kauno autobusai“ darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas Bronius Bučelis, Lietuvos Sąjūdžio Vilniaus skyriaus tarybos pirmininkas Leonas Kerosierius, Lietuvai pagražinti draugijos valdybos pirmininkas Juozas Dingelis ir kitų visuomeninių organizacijų atstovai bei pavieniai asmenys.

Meninę renginio dalį atliko Vilniaus chorinio dainavimo mokyklos choras „Liepaitės“ (vadovė Jolita Vaitkevičienė) ir Kijevo mokytojų choras „Pectoral“. Renginį pratęsė vakaronė.

Sausio 10 d. Vėprijų Švč. Mergelės Marijos Rožančiaus Karalienės bažnyčioje kun. Gintautas Naudžiūnas laikė šv. Mišias už Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungą ir už šiose apylinkėse žuvusius 36 Lietuvos partizanus.

Sausio 9–17 d. vyko Laisvės gynėjų 20-mečio minėjimo „Mūšis už Tautų laisvę“ renginiai, kuriuose dalyvavo LLKS nariai.

Susirinkimo, skirto Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos 70-mečiui REZOLIUCIJA

Vilnius, 2011-01-08

Minėdamas LLKS 70-metį ir atkurtos nepriklausomos Lietuvos Respublikos dvidešimtmetį, susirinkimas teigia:

- septyniasdešimtmetį trukęs Sąjungos nueitas kelias su kovomis ir skaudžiomis netektimis prieš du dešimtmečius apsilavinavęs pagrindinio siekio – laisvos ir nepriklausomos demokratinės Lietuvos Respublikos – įkūnijimu;

- Amžinuojų atilsiu ir Šviesia atmintimi prisime-
na aukas, sudėtas kovoje dėl kilnaus idealo;

- Lietuvių tautos ir jos laisvos ir nepriklausomos Lietuvos valstybės tolesnis kūrimas ir tvirtinimas iš-
lieka esminiu Sąjungos siekiu, reikalaujančiu ryžto ir
pasiaukojančios veiklos;

- turint omenyje senosios kartos natūralų pasi-
traukimą iš aktyvios veiklos, reikalingas jaunos kar-
tos įsiliejimas į Sąjungos veiklą.

Drauge su teigiamais Lietuvos nepriklausomybę lydinčiais dalykais, dėl nesusiformavusios pilietinės tautos, šalyje tvyro ir net skatinamos nepasitenkimo, nepasitenkimo pačia valstybe ir net kiekvieno asmens savimi nuotaikos. Dorovinis nuosmukis, pi-
lietinės pareigos ir atsakomybės stoka, kilnių idealų pakeitimas nūdienos interesais skatina susvetimėjimą, nusikaltimus, emigraciją bei kitus negatyvius reiškinius. Pažymėtina, kad, itin sureikšminus bui-
tinius interesus, medžiaginę naudą, laikant juos sie-
kiamybe, randasi nepasotintos siekiamybės pasek-
mė – verkšlenimas, kaltų ieškojimas, madingais tapo
įvairūs protestai, piketai, mitingai bei dažnai nepel-
nytas nepasitenkinimas valdžiomis. Prie negatyvių
nuotaikų, besivaikydama sensacijų, pataikaudama

žemiems visuomenės interesams, didele dalimi pri-
sideda žiniasklaida.

Suvažiavimas, primindamas, kad lietuvių tauta
nuo amžių buvo sėslė, darbšti, savo valstybę kūrė
paėmus „arklą, knygą, lyrą“, kai reikėjo – ir ginklą,
laikydamas pilietinės, tautiškai susipratęsios visuo-
menės – pilietinės tautos – ugdymą ir telkimą svar-
biausiu procesu valstybėje, skatina:

- visuomenę politinio raštingumo, pilietiškumo
ugdymo, susvetimėjimo šalinimo dėlei telktis į vie-
tos bendruomenės, kurios taptų tikrosios savivaldos
(demokratijos) židiniais, tautiškai susipratęsio pilie-
čio bei būsimo valstybininko mokyklą;

- Švietimo ir mokslo ministeriją atkurti ir remti
Pirmojoje Lietuvos Respublikoje mokyklose veiku-
sias jaunimo organizacijas, įvesti Lietuvos laisvės
kovų istorijos dėstymą mokyklose kaip atskirą da-
lyką;

- visų žiniasklaidos priemonių vadovus ir atsto-
vus atsisakyti komerciškai naudingos, tačiau visuo-
menei itin žalingos, smurtą, dorovinę nuosmukį, ne-
gatyvias nuotaikas propaguojančios, informacijos;

- valstybės vadovus, Bažnyčią, iškilias asmeny-
bes, visus geros valios žmones gelbėti girtavimo liū-
ne skęstančią tautą;

- visuomenę, artėjančių rinkimų į vietos savival-
dos tarybas akivaizdoje, nepasiduoti būsimo kandi-
datų emocijoms vilionėms, o rinktis asmenis, pasi-
žymėjusius savo dorove ir veikla visuomenės labui.

Susirinkimo pirmininkai: *Robertas Ščerbavičius,*
Laimas Dieninis
Sekretorė *Stasė Grainienė*

VARPAS

Leistas politkalinių sovietinės koncentraci-
jos stovylose: 1955 m. Vorkutoje ir 1957 m. Intoje, nuo 1975 m. iki
1989 m. – pogrindyje Lietuvoje. Atkurtas 1996 m. vasario mėn.
Leidėjai Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga,
SL 22 09, ISSN 1648-0244.

Adresas: Architektų g. 14-60, tel. 244-46-19

Architektų g. 8-4, tel. 244-21-57. LT-04210 Vilnius.

Redaguoja redakcinė kolegija. Bendradarbiams honoraras
nemokamas. Straipsnių turinys nebūtinai turi sutapti su redakcijos
nuomone, straipsniai ir nuotraukos nekomentuojami ir negražinami.

196-ojo „Varpo“ numerio redaktorius – Algimantas Zolubas
Skaitykite „VARPA“ internete: http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=6381

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga (kodas 191913666)
Atsiskaitomoji sąskaita AB Bankas Swedbank, AB;
Sąskaita Nr. LT62 7300 0100 0249 2325

Išleido ir spausdino „Baltijos kopija“. Kareivių g. 13 b, Vilnius.
Tiražas 800 vnt.

Aukos VARPUI

Už aukas „Varpui“ dėkojame:

Europos parlamento narei Radvilei Morkūnaitei, esmingai
rėmusiai šio numerio išleidimą, A. Susniui – 100 Lt,
M. Šironienei – 50 Lt, Vilniaus buvusių politinių kalinių są-
jungai – 50 Lt, buvusiems Taišeto politkaliniams – 50 Lt,
V. Baubliui – 100 Lt, K. Vidžiūnui – 20 Lt, K. Gurskienei – 20 Lt,
G. ir A. Šackams – 20 Lt, J. Graičiūnui – 50 CAD čekis (Ka-
nada), A. Valeikienei – 20 Lt, B. Šarauskiui – 30 Lt, J. Svetikui
– 30 Lt, Z. Urbonienei – 30 Lt, M. Jančaitytei – 10 Lt,
V. Masikonui – 10 Lt, A. Zalatoraitei – 20 Lt.

Dėkojame už pervestus 2 proc. nuo pajamų mokesčio.

Už nuotraukas dėkojame: Jonui Česnavičiui,
Laimui Dieniniui

Testinis sąrašas

asmenų, kuriems pripažintas rezistentas teisinis statusas

Vadovaujantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos 2010 m. gruodžio 22 d. posėdžio protokolo Nr. 2PD-203 išvadomis ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinės direktorės 2011 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 1V-04 yra pripažintas **Kario savanorio** teisinis statusas šiems pasipriešinimo okupacijai (rezistencijos) dalyviams:

Petrui Bistrickui, gim. 1896 m. Panevėžio apskr. Šeduvos vlsč., (**po mirties**), Tėvynės apsaugos rinktinės kariui, kuopos vadui, žuvusiam ginkluoto susirėmimo metu (kovos lauke) Sedos kautynėse prieš raudonąją armiją 1944 m. spalio 7 d. Atsargos kario laipsnis – leitenantas.

Adomui Einikiui, gim. 1913 m. Kretingos apskr. Salantų vlsč., (**po mirties**), 1941 m. birželio 22-28 d. sukilimo dalyviui, Žemaičių apygardos Kardo rinktinės Salantų kuopos partizanui, ginkluoto susirėmimo metu sužeistam ir paimtam į nelaisvę 1950 m., nuteistam mirties bausme ir mirties bausmės nuosprendis įvykdytas 1951 m.

Jonui Jurui, gim. 1920 m. Utenos apskr. Alantos vlsč., (**po mirties**), Vietinės rinktinės kariui, partizanui, slap. Žilvinis, Didžiosios Kovos apygardos štabo viršininkui, žuvusiam 1949 m. ginkluoto susirėmimo metu (kovos lauke).

Juozui Medvedevui, gim. 1915 m. Ukmergės apskr. Gelvonų vlsč., (**po mirties**), 1941 m. birželio 22-28 d. sukilimo dalyviui.

Motiejui Skliutui, gim. 1909 m. Varėnos m., (**po mirties**), Dainavos apygardos Žaibo būrio partizanui, žuvusiam ginkluoto susirėmimo metu (kovos lauke).

Bernardui Steponavičiui, gim. 1920 m. Trakų apskr. Žaslių vlsč., (**po mirties**), partizanui, slap. Milžinas, Didžiosios Kovos apygardos A rinktinės štabo viršininkui.

Vytautui (Vytui) Šulskiui, gim. 1929 m. Šakių apskr. Griškabūdžio vlsč., (**po mirties**), Tauro apygardos Žalgirio rinktinės Šturmo tėvūnijos partizanui, slap. Laisvūnas, žuvusiam 1950 m. ginkluoto susirėmimo metu.

Vytautui (Vytui) Žemaičiui, gim. 1930 m. Šakių apskr. Barzdų vlsč., (**po mirties**), Tauro apygardos Žalgirio rinktinės partizanui, slap. Šermukšnis, žuvusiam 1949 m. ginkluoto susirėmimo metu.

Vadovaujantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos 2010 m. gruodžio 22 d. posėdžio protokolo Nr. 2PD-203 išvadomis ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinės direktorės 2011 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 1V-04 yra pripažintas **Laisvės kovų dalyvio** teisinis statusas šiems pasipriešinimo okupacijai (rezistencijos) dalyviams:

Antanui Baltrušaičiui, gim. 1934 m. Šakių apskr. Griškabūdžio vlsč., Tauro apygardos Vytauto rinktinės

partizanų ryšininkui.

Stasei Budrionienei-Matusevičiūtei, gim. 1929 m. Marijampolės apskr. Krosnos vlsč., Tauro apygardos Vytauto rinktinės partizanų ryšininkei, slap. Svajonė.

Vincui Danieliui, gim. 1962 m. Šiaulių r., (**po mirties**), pagrindinio spaudos bendradarbiui, platintojui, pasipriešinimo akcijų dalyviui.

Stanislavai (Stasei) Giriūnienei-Čepukaitei, gim. 1921 m. Rokiškio apskr. Kamajų vlsč., (**po mirties**), partizanų rėmėjai.

Leonorai Jakaitienei-Daumelytei, gim. 1931 m. Šakių apskr. Lukšių vlsč., Tauro apygardos Žalgirio rinktinės partizanų ryšininkei ir rėmėjai.

Stanislavui (Stasiui) Janulynui, gim. 1914 m. Alytaus m., (**po mirties**), nuteistam mirties bausme ir mirties bausmė įvykdyta. Atsargos kario laipsnis – jaunesnysis leitenantas.

Juozui (Juozapui) Jasiukaičiui, gim. 1895 m. Šakių apskr. Sintautų vlsč., (**po mirties**), vidaus reikalų sistemos pareigūnui pirmosios sovietų (1940-1941 m.) okupacijos metu suimtam, įkalintas ir mirusiam 1942 m. tardymo metu.

Onai Katliorienei-Budnikaitei, gim. 1891 m. Ukmergės apskr. Taujėnų mstl., (**po mirties**), Vyčio apygardos Šarūno ir Tankisto būrių partizanų rėmėjai.

Boleslovui (Baliui) Katlioriui, gim. 1890 m. Utenos apskr. Anykščių vlsč., (**po mirties**), Vyčio apygardos Šarūno ir Tankisto būrių partizanų rėmėjai.

Antaninai Mačionienei-Zagorskaitei, gim. 1895 m. Alytaus apskr. Varėnos vlsč., (**po mirties**), Dainavos apygardos Geležinio Vilko tėvūnijos partizanų rėmėjai.

Paulinai Mažeikienei-Petrauskaitei, gim. 1928 m. Panevėžio apskr. Startų k., Vyčio apygardos Vilko būrio partizanų rėmėjai.

Berutai Stankienei-Tumėnaitei, gim. 1927 m. Utenos apskr. Tauragnų vlsč., Vytauto apygardos Loko rinktinės Uosio kuopos partizanų ryšininkei ir rėmėjai.

Alfonsai Ulienei-Zupkaitei, gim. 1929 m. Panevėžio apskr. Ramygalos vlsč., Vyčio apygardos Briedžio rinktinės partizanų ryšininkei ir rėmėjai.

Bernardui Vadeikai, gim. 1888 m. Alytaus apskr. Daugų vlsč., (**po mirties**), antisovietinės pagrindinės Geležinio Vilko organizacijos nariui.

Aloyzui Vasiliauskui, gim. 1930 m. Panevėžio apskr. Miežiškių vlsč., Vyčio apygardos Šermukšnio ir Vilko būrių partizanų ryšininkui.

Jonui Vitkauskui, gim. 1927 m. Kauno apskr., pagrindinės organizacijos nariui.

Jonui Zabuliui, gim. 1924 m. Utenos apskr. Vyžuonų vlsč., (**po mirties**), Vytauto apygardos Rambynos rinktinės (rajono) partizanų ryšininkui, mirusiam 1955 m. įkalinimo metu.

LLKS 70-MEČIO MINĖJIMAS

Pranešimą skaito Jonas Burokas

Jono Česnavičiaus nuotr.

Rimantas Dirvonis

Česlovas Vytautas Stankevičius

Vilija Aleknaitė-Abramikienė

Prie paminklo „Žinia“

Nauji LLKS nariai

Scenoje Kijevo mokytojų choras „Pectoral“

Mergaičių choras „Liepaitės“